

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320202738
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6320202738.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobkyne JUDr. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. cesta XXX/XX, XXX XX J., zastúpená advokátkou JUDr. Zuzanou Bejdovou, LL.M., so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému W. K. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XX, XXX XX E., zastúpený advokátom JUDr. Zdenkom Ďurčíkom, so sídlom Medený Hámor 7, 974 01 Banská Bystrica, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25C/10/2021-158 z 28.04.2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v IV. výroku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % mení tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov prvoinštančného konania právo.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom z 28. apríla 2022 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX u Okresného úradu Brezno, katastrálny odbor pre obec a katastrálne územie E. ako byt č. X vo vchode č. XX na X. poschodí bytového domu súpisného čísla XXX postaveného na pozemku parcele registra „C“ č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m² a spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súpisného čísla XXX vo veľkosti podielu XX/XXX k celku, spoluvlastníckemu podielu vo veľkosti podielu XX/XXX k celku na pozemku parcele registra „C“ č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m² (ďalej aj len „nehnuteľnosti“). Nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne v podiele X/X, ktorej uložil povinnosť na vyrovnanie podielu zo zrušeného podielového spoluvlastníctva zaplatiť žalovanému 29 041,66 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1 Podľa dôvodov rozsudku žalobkyňa sa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti žalobou doručenou Okresnému súdu Brezno dňa 02.12.2020 po tom, ako žalovaný jej písomný návrh z 05.11.2019 na usporiadanie majetkových pomerov zo zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov neakceptoval. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo vyporiadané dohodou ani rozhodnutím súdu. Uplynutím trojročnej lehoty po zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa strany sporu stali podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX katastrálne územie E. v spoluvlastníckom podiele X/XX k celku v prospech žalobkyne a X/XX k celku v prospech žalovaného. Žalovaný neakceptoval ani návrh žalobkyne z 28.10.2020 na uzavretie dohody o vyporiadani podielového spoluvlastníctva. Pred začatím súdneho sporu ponúkala žalobkyňa, ktorá mala záujem nadobudnúť nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva, žalovanému na vyrovnanie jeho podielu sumu 16 167,- €. Poštovú zásielku s touto ponukou žalovaný neprevzal. Po vyjadrení žalovaného k predmetu sporu, v ktorom žalovaný označil skutočnosti uvádzané v žalobe žalobkyňou za neúplné, v určitých prípadoch nepravdivé a sporné

a tvrdení žalovaného, že sa nemal možnosť oboznámiť s návrhom dohody žalobkyne z 28.10.2020 a znaleckým posudkom ohodnocujúcim predmet podielového spoluvlastníctva, vypočítí strán sporu, predložením nového znaleckého posudku a žiadosti žalovanej o pripustenie zmeny žaloby, podľa ktorej by sa stala výlučnou vlastníčkou nehnuteľností oproti jej povinnosti zaplatiť žalovanému 29 041,- € súd prvej inštancie žalobe vyhovel majúc za to, že sú splnené zákonné podmienky na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa § 142 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“) a prikázanie veci do výlučného vlastníctva žalobkyne vzhľadom na veľkosť jej spoluvlastníckeho podielu k vyporiadavanej nehnuteľnosti a stranami sporu preukázanej solventnosti na výplatu podielu zrušeného podielového spoluvlastníctva. Žalovaný nepreukázal, že by dokázal finančné nároky žalobkyne uspokojiť. Na žalovaným predloženú listinu o úverovom prísľube súd prvej inštancie neprihliadol z dôvodu, že nebola predložená v súlade so zásadou sudcovskej koncentrácie konania, o ktorej bol žalovaný riadne poučený. Pri určení výšky primeranej náhrady vychádzal súd zo znaleckého posudku W.. C. K. č. 27/2022 zo 07.03.2022, ktorý vyčíslil všeobecnú hodnotu predmetnej nehnuteľnosti na 69 700,- €.

1.2 S odkazom na ustanovenia § 262 ods. 1, 2, § 251 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňu náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % s odôvodnením, že žalobkyňa aj žalovaný žiadali, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam na LV č. XXXX pre katastrálne územie E., teda v tejto časti predmetu konania boli obe strany sporu úspešné, avšak sa nezhodli na sume na vyrovnanie podielu zrušeného podielového spoluvlastníctva. Žalovaný namietal výšku všeobecnej hodnoty dotknutých nehnuteľností stanovenej znaleckým posudkom, ale iný doklad vo vzťahu k cene nehnuteľností súdu nepredložil. Pri rozhodovaní o trovách konania vzal súd do úvahy aj postoj strán vo vzťahu k mimosúdnej dohode. Za preukázané súd považoval, že žalobkyňa viackrát oslovila žalovaného za účelom uzavretia mimosúdnej dohody, ktorú žalovaný buď neakceptoval alebo si zásielku s odoslaným návrhom dohody neprevzal a z vlastnej iniciatívy neprejavil žiadnu snahu o uzatvorenie takejto dohody; stretnutiu so žalobkyňou sa skôr vyhýbal. Všetky rozhodujúce dôkazy v konaní produkovala žalobkyňa.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti IV. výroku o povinnosti nahradiť žalobkyňu trovy konania podal včas odvolanie žalovaný. Nesúhlas s názorom súdu prvej inštancie, že úspech v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa má odvíjať od žalobného návrhu, ktorému súd vyhovel bez zohľadnenia povahy sporu. Právne posúdenie nároku na náhradu trov konania súdom prvej inštancie nepovažuje žalovaný za správne, pretože nekorešponduje so zisteným stavom. Priznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyňu je vzhľadom na charakter sporu spoluvlastníkov nespravodlivé. Rozhodnutie vo veci samej bolo v záujme oboch spoluvlastníkov. Súd nie je v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva viazaný žalobným návrhom, žiadna zo strán sporu nemá v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva plný úspech, resp. každá zo strán má rovnaký úspech, keďže v zásade každému z podielových spoluvlastníkov prípadne buď podiel na veci alebo primeraná náhrada. Takto rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici vo veciach sp. zn. 17Co/247/2012 a sp. zn. 11Co/83/2020.

2.1 Žalovaný už pred súdom prvej inštancie namietal žalobkyňou tvrdené skutočnosti, že nespolupracoval s ňou v predsúdnom konaní pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, pričom poukázal na to, že pracuje v zahraničí a preto na návrh zmluvy podľa predstáv žalobkyne nereagoval. Nezhodu na sume za vyrovnanie podielu zo zrušeného podielového spoluvlastníctva považoval okresný súd za dôvod laxného postoja žalovaného k predmetu sporu, avšak súd opomenul, že práve žalovaný nástojil na vytvorení priestoru na mimosúdnu dohodu so žalobkyňou a doklad o ním navrhovanej cene predmetu sporu nepredložil včas len z dôvodov ním vyvíjaného úsilia na takúto komunikáciu a to v sťaženej situácii vzhľadom na prácu v zahraničí, ako aj protipandemické opatrenia v štáte i vo svete. Žalobkyňa iniciovala voči žalovanému trestné stíhanie, v ktorom bol žalovaný oslobodený, ale toto viedlo v určitom štádiu k zánikovi príležitosti žalovaného k žalobkyňu a napäté vzťahy nevytvárali vhodnú klímu na uzatváranie akýchkoľvek dohôd. Táto skutočnosť nebola zapríčinená správaním sa žalovaného, preto nemôže byť pričítaná na jeho ťarchu ani pri rozhodovaní o trovách konania v tomto spore. Záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa produkovala v konaní všetky rozhodujúce dôkazy a svojím návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva uspela, nevychádza z dôsledne vykonaného dokazovania. Žalovaný mal tiež záujem na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, aj o prikázanie nehnuteľností do jeho výlučného vlastníctva s povinnosťou vyplatit' finančnú náhradu na vyrovnanie podielu žalobkyňu. Žalobkyňa dala obratom vypracovať ďalší znalecký posudok, ktorého výsledkom bolo stanovenie ceny nehnuteľností v neporovnateľne vyššej

sume. Takéto účelové správanie sa žalobkyne nemožno ani z morálneho ani z právneho hľadiska akceptovať ako dôvody vedúce k rozhodnutiu o trovách konania, k akému dospel súd prvej inštancie.

2.2 Žalovaný navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a rovnakým spôsobom rozhodnúť aj o nároku strán sporu na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalobkyňa navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zotrúvajúc na názore, že mala v spore plný úspech, čím jej vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa § 255 C. s. p. Poukázala na judikatúru najvyšších súdnych autorít a všeobecných súdov v konaniach o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade trov konania, ktorú označila za ustálenú súdnu prax (uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/10/2012, R 54/1973, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/94/2020). Zdôrazňovala, že žalovaný nepoprel snahu žalobkyne o komunikáciu pred začatím súdneho konania a poprela, že by konfliktné vzťahy medzi stranami sporu boli prekážkou mimosúdnej komunikácie, ktorá by viedla k ustáleniu obsahu dohody v predmete súdneho konania. Žalobkyňa zvolila komunikáciu prostredníctvom advokátov stojacich mimo ich osobných partnerských problémov. Žalovaný bol pasívny, nereagoval žiadnym spôsobom na predložené návrhy. Dostatočný priestor na komunikáciu právnych zástupcov vytvoril aj súd prvej inštancie. Napriek rokovaniam medzi právnymi zástupcami strán sporu nedošlo k dohode. Žalobkyňa nesúhlasí s názorom žalovaného na správanie sa žalobkyne pri aktualizácii hodnoty vyporiadavanej nehnuteľnosti, ktoré označil za nemorálne. Žalobkyňa svojou aktivitou napĺňala základný princíp C. s. p., ktorým je zodpovedný prístup strany sporu civilného procesu k súdnemu konaniu. Žalobkyňa informovala žalovaného o vypracovaní aktualizácie znaleckého posudku, po jeho vyhotovení znalecký posudok doručila právnenému zástupcovi žalovaného na vyjadrenie. Žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania.

4. Krajský súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že zákonné podmienky pre jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 C. s. p. splnené neboli a to iba v rozsahu podaného odvolania žalovaného v súlade s § 379 C. s. p. a ním uplatnený odvolací dôvod, ktorým je podľa § 380 ods. 1 C. s. p. viazaný a dospel k názoru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 388 C. s. p. zmenil spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia.

5. Konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je špecifickým konaním, ktoré môže začať na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka (budúcej strany sporu) a každý z podielových spoluvlastníkov má súčasne procesnú pozíciu žalobcu a žalovaného bez ohľadu na to, kto žalobu podal. Nejde o klasické sporové konanie, v ktorom by jedna z proti sebe stojacich strán musela vyhrať a druhá prehrať spor. V konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (či bezpodielového spoluvlastníctva manželov) má podstatný význam skutočnosť, že sa jedná o tzv. konanie iudicium duplex. V týchto konaniach pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nie je možné aplikovať zásadu úspechu vo veci. Za spravodlivé je potrebné spravidla považovať, aby každá zo strán sporu znášala svoje trovy konania a nebola povinná hradiť trovy konania protistrane, ak neexistujú preto dôvody hodné osobitného zreteľa (podľa nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3202/2020 z 02.11.2021).

5.1 I keď do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (podľa uznesenia NS SR z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Cdo/265/2019), keď podľa judikátu R 71/2018 do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR a tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu alebo dokonca aj v jednotlivom dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutie najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, je podľa názoru odvolacieho súdu možné sa pri rozhodovaní o trovách konania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva inšpirovať aj rozhodnutiami Najvyššieho či Ústavného súdu Českej republiky z dôvodu totožnej právnej úpravy v minulosti v § 142 Občianskeho zákonníka a § 142 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, ak nie je v rozpore s judikatúrou najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky.

5.2 Spor o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva považuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky za konanie, v ktorom

majú účastníci na oboch stranách tak postavenie žalobcu aj žalovaného (iudicium duplex), napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/52/2008 z 29.04.2009 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 48/2010, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/8/2008 z 1. mája 2019, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/218/2018 z 20. júna 2019, uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/23/2011 z 11. júla 2019 a iné. Z akého dôvodu by mala každá zo strán sporu v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva znášať svoje trovy konania a v akých prípadoch prichádza do úvahy rozhodnutie o trovách konania podľa úspechu strán v spore príliehavo vysvetlil Ústavný súd Českej republiky v náleze z 5. apríla 2022 sp. zn. IV. ÚS 404/2022 tak, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva pred súdom je charakteristické tým, že nemožno vychádzať zo zásady tzv. procesného úspechu vo veci, ale z toho, že žiaden z účastníkov neodchádza z konania s menšou hodnotou, než s ktorou do nej vstupoval. Preto je potrebné postupovať pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ak mal účastník vo veci úspech len čiastočne, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo). Ďalej dôvodil, že z hľadiska náhrady trov konania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je plný úspech vo veci daný len vtedy, ak súd návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietne z dôvodov uvedených v Občianskom zákonníku, iba v takom prípade je možné posudzovať úspech v spore. Procesný úspech účastníka však nie je možné odvodzovať od výsledku spôsobu vyporiadania spoluvlastníctva. Až vo fáze rozhodovania o vyporiadaní zrušeného podielového spoluvlastníctva sa totiž naplno prejaví povaha konania iudicium duplex, ktorého špecifiká nezodpovedajú charakteristickým znakom civilného sporu v režime Občianskeho súdneho poriadku. Vzhľadom na to, že súd nie je viazaný návrhom žalobcu pokiaľ ide o konkrétny spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, ale je viazaný postupnosťou spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa Občianskeho zákonníka, nie je logické odvíjať procesný úspech vo veci od toho, čo bolo medzi účastníkmi sporné, na aké otázky vykonával súd dokazovanie. Navyše žiadna z procesných strán výsledkom sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva po finančnej stránke nestráca. Obe strany odchádzajú zo súdu s rovnakou majetkovou hodnotou (k okamžiku rozhodnutia vo veci), s ktorou do nej vstúpili. Ak účastníci nemôžu svojimi procesnými návrhmi ovplyvniť výsledok sporu, nemožno pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzať zo zásady procesného úspechu. Žiadnej zo strán sporu nemožno pripočítavať na ľarchu, že odmieta určitý spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov, pretože to vyplýva z jeho ústavne zaručeného práva podľa článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Výnimku zo všeobecnej aplikácie ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku na konania typu iudicium duplex by mali tvoriť prípady, keď sa podielový spoluvlastník chová obštrukčne, ako účastník konania sa nezaujíma o konštruktívne vyriešenie veci alebo ide o šikanózny výkon práva. V takom prípade však musí súd presvedčivo vysvetliť, prečo v konkrétnom prípade rozhodol o uložení povinnosti účastníkovi konania zaplatiť druhému účastníkovi konania náhradu trov konania.

6. Toto konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva medzi stranami sporu nevykazuje znaky konania výnimočného (v zmysle nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 404/2020), v ktorom by bolo potrebné pre účely rozhodovania o trovách konania vyhodnotiť správanie sa žalovaného pred začatím a počas súdneho konania ako brániace zmiernemu vyriešeniu sporu (ako vo veci sp. zn. 17Co/94/2020 Krajského súdu v Banskej Bystrici, na ktoré poukazuje žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu). Žalobkyňa potvrdila, že ňou odoslaný návrh dohody na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva spolu so znaleckým posudkom č. 126/2020 zo 14.10.2020 vypracovaného W.. C. K. nebol žalovanému doručený. Zo záznamu poštového podniku o tom, že zásielka nebola prevzatá v odbernej lehote nie je možné vyvodiť, že sa tak stalo pre nezáujem alebo neochotu žalovaného. Žalovaný uvádzal už pred súdom prvej inštancie, že v období od 23.09.2020 do 30.05.2021 pracoval v zahraničí, čo mu znemožňovalo oboznámiť sa s návrhom dohody žalobkyne z 28.10.2020 a priloženým znaleckým posudkom a s touto jeho obranou sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyporiadal. Nie je možné súhlasiť s názorom žalobkyne vyjadreným v stanovisku k vyjadreniu žalovaného k žalobe o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva na č. I. 87 spisu, že dôvody, pre ktoré si žalovaný neprevzal poštovú zásielku s návrhom dohody na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sú pre spor irelevantné. Minimálne má dôvod neprevzatia zásielky vplyv na rozhodnutie o nároku strán sporu na náhradu trov konania, kde odvolací súd zohľadnil aj správanie sa žalovaného. Ak žalovaný nemal objektívne možnosť prevziať si návrh mimosúdnej dohody pred začatím súdneho konania, nie je možné konštatovať, že žalovaný svojím správaním vyvolal súdny spor. Za dôvod priznania nároku na náhradu trov konania žalobkyne nie je možné považovať

ani prikázanie nehnuteľností do jej výlučného vlastníctva v zmysle jej návrhu, keď v zmysle právnej teórie citovanej v bode 5, keď žalovaný sám mal záujem o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ale svojím návrhom na prikázanie nehnuteľností do svojho výlučného vlastníctva neuspel pre neakceptovanie dôkazu súdom prvej inštancie o jeho schopnosti vyplatiť žalobkyňu sumou určenou znaleckým posudkom (či bol postup súdu prvej inštancie s odkazom na sudcovskú koncentráciu konania správny je pre odvolacie konanie len proti výroku o trovách konania nepodstatné). Žalovaný rovnako ako žalobkyňa mal záujem o vyriešenie sporu dohodou, o čom svedčí aj podanie právnej zástupkyne žalobkyne zo 16. marca 2022, v ktorom uvádzala súdu, že právni zástupcovia strán sporu aktívne komunikujú vo veci samej v snahe nájsť konsenzus a spor ukončiť uzavretím dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, avšak ku dňu podania tejto správy k takémuto záveru nedospeli.

7. Ak súd žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prejednal a rozhodol o nej v zmysle zásad zakotvených v § 142 Občianskeho zákonníka, správne mal na rozhodnutie o trovách konania aplikovať ustanovenie § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

9. Odvolací súd nesúhlasí s názorom žalobkyne, že za ustálenú súdnu prax vo veciach zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva pokiaľ ide o rozhodovanie o trovách konania je možné považovať len také rozhodnutie, kde sa za úspech žalobcu bude považovať, ak súd jeho návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vyhovel a nebude sa prihliadať na charakter sporu a celkový priebeh konania. Takýto názor nevyplýva ani zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08.03.1973 sp. zn. Cpj 8/72 uverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 54/1973, ktorého text znie: „Pri rozhodovaní o náhrade trov je podľa ustanovení § 142 a § 143 O.s.p. smerodajný úspech v konaní. Ak súd vyhovel návrhu a zrušil spoluvlastníctvo spôsobom, ktorý bol navrhovaný, najmä ak sa žalovaní bránili alebo navrhovali, a to neúspešne, iný spôsob vyporiadania, niet v zásade prekážok, aby súd použil ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a aby navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania. Iný je, pravda, prípad, ak súd rozhodol o vyporiadaní inak, než bolo navrhnuté. Tu bude opodstatnené uvažovať, či by nebolo vhodné použiť ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. V konaní o zrušenie spoluvlastníctva bude odôvodnené použitie ustanovenia § 150 O.s.p. (porovnaj rozhodnutie uverejnené pod č. 31/1972 Zbierky rozhodnutí a stanovísk). So zreteľom na rozmanitosť prípadov treba však riešiť každý prípad individuálne s prihliadnutím na celý priebeh konania a postup jednotlivých účastníkov ako aj na to, do akej miery sú jednotliví účastníci dotknutí na svojich záujmoch vynesným rozsudkom.“

9.1 V stanovisku uverejneného pod R 54/73 je uvedené iba to, že niet prekážok, aby súd v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva použil ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania, ak bolo jeho návrhu vyhovené, ale zároveň sa pripúšťa aj aplikácia ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého žiadnemu z účastníkov konania súdy náhradu trov konania nepriznávali, ak sa jeho úspech v konaní nevyhodnotil ako plný a stanovisko výslovne upozorňuje, že so zreteľom na rozmanitosť prípadov treba riešiť každý prípad individuálne s prihliadnutím na celý priebeh konania a postup jednotlivých účastníkov ako aj to, do akej miery sú jednotliví účastníci dotknutí na svojich záujmoch vynesným rozsudkom.

9.2 Senát 17Co Krajského súdu v Banskej Bystrici opakovane rozhoduje vo veciach zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva s prihliadnutím na charakter sporu (iudicium duplex) a postoj strán sporu, čo vyjadril vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 17Co/247/2012 z 27. marca 2013, sp. zn. 17Co/194/2017 z 31. júla 2017, ktoré prešlo aj testom ústavnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 15. novembra 2017 sp. zn. I. ÚS 573/2017 sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/194/2017 odmietol s odôvodnením, že sa krajský súd ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci a poukázal na svoju skoršiu judikatúru v skutkovo a právne obdobných veciach. Aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 138/2022 z 23. júna 2022 vyplýva, že v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, i keď je sporom podľa Civilného sporového poriadku, je nutné zohľadňovať aktivitu či pasivitu strán sporu a ich pričinenie k prospěchu, ktorý strana sporu rozhodnutím súdu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva získala. Vo veci posudzovanej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 138/2022 bola žalovaná úplne pasívna, nereagovala na

predsúdne výzvy sťažovateľov, čím vyvolala vznik sporu. V tejto veci posudzovanej odvolacím súdom si žalovaný z objektívnych dôvodov (práca v cudzine, o vykonávanie ktorej žalobkyňa vedela) prevziať nemohol, o návrhu na dohodu na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa dozvedel až v rámci súdneho konania začatého na návrh žalobkyne, žalovaný v spore aktívne komunikoval so súdom, bránil svoje práva, aj počas súdneho konania mienil uzavrieť dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ku ktorej nedošlo pre rôzne predstavy strán sporu o jej obsahu.

10. Odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu a úvah vyjadrených v tomto odôvodnení zmenil podľa § 388 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a náhradu trov prvoinštančného konania žiadnej zo strán nepriznal.

11. V odvolacom konaní sa posudzuje dôvodnosť podaného opravného prostriedku, čo odôvodňuje rozhodnutie o trovách odvolacieho konania podľa pomeru úspechu strán sporu v odvolacom konaní v súlade s § 255 ods. 1 C. s. p. Žalovanému by podľa § 255 ods. 1 C. s. p. vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, avšak náhradu trov odvolacieho konania nežiadal. Odvolací súd vzhľadom na tento postoj žalovaného náhradu trov odvolacieho konania úspešnému žalovanému v odvolacom konaní nepriznal.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.); žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C. s. p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).